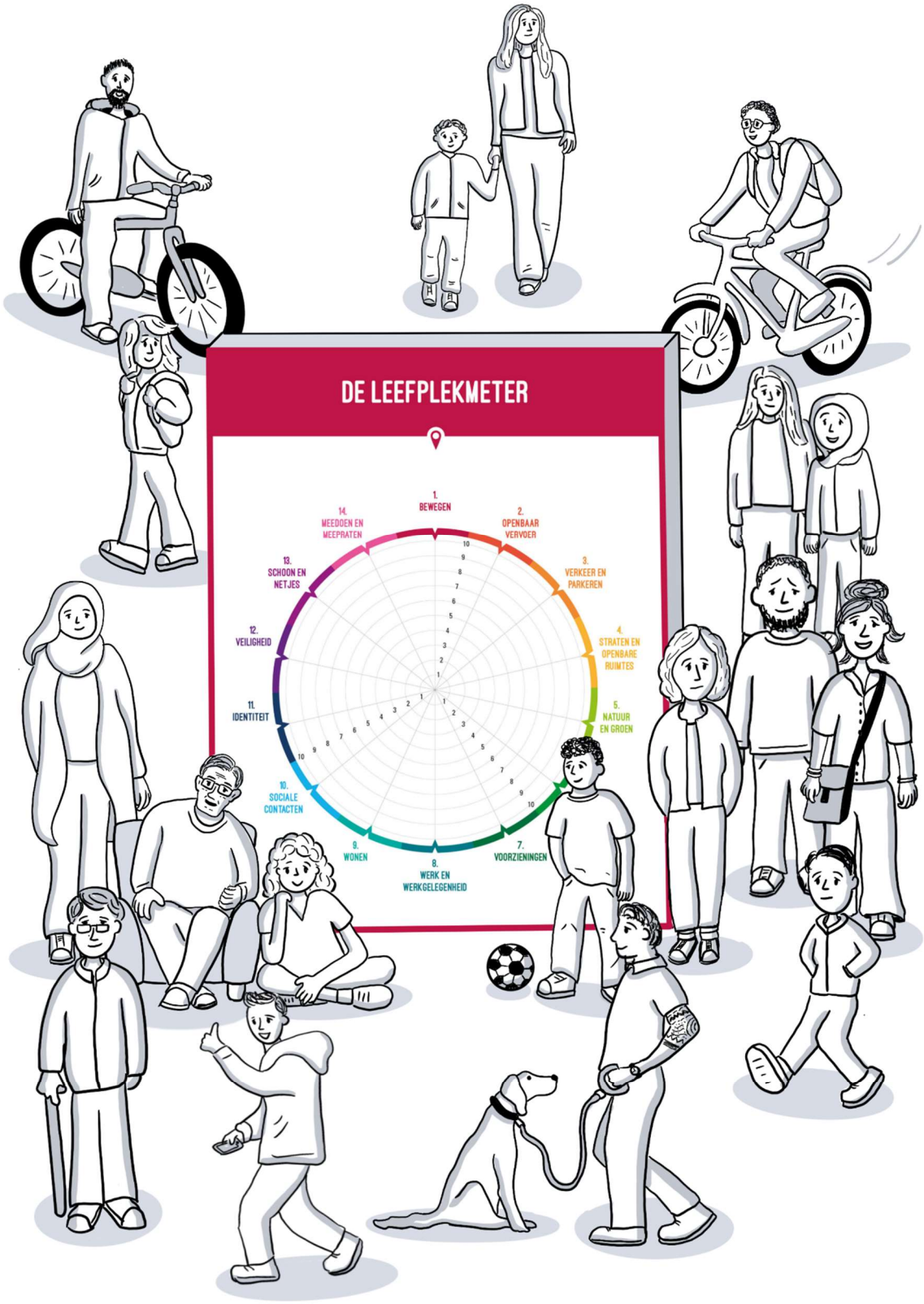
LEEFPLEKMETER SCHADEWIJK

Rapportage voorjaar 2024

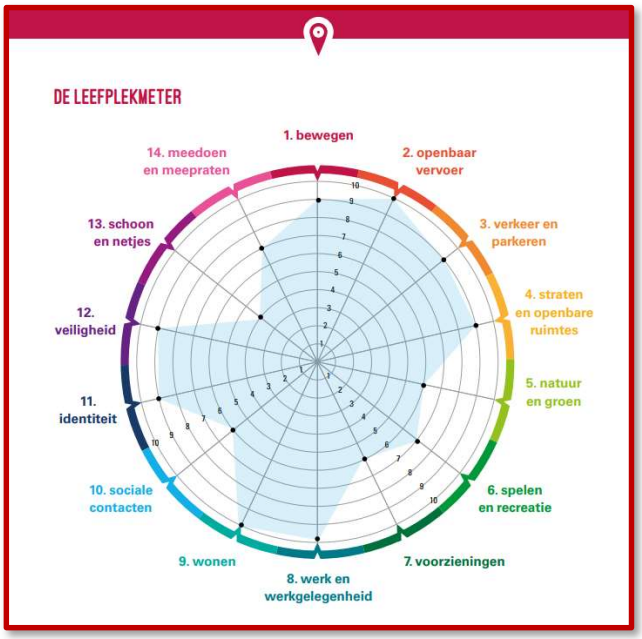
Inhoud

1. **Over de Leefplekmeter Schadewijk**
   - 1.1. Wat is de Leefplekmeter en waarom hebben we deze ingezet?
   - 1.2. Uitvoering
   - 1.3. Programma Schadewijk/Gezondheidsbeleid/GALA/Gezonde leefomgeving
2. **Mobiliteit**
   - 2.1. Mobiliteit (volwassenen)
   - 2.2. Mobiliteit (kinderen)
   - 2.3. Mobiliteit (duiding professionals)
   - 2.4. Ideeën uit de wijk over mobiliteit
3. **Inrichting & voorzieningen**
   - 3.1. Inrichting & voorzieningen (volwassenen)
   - 3.2. Inrichting & voorzieningen (kinderen)
   - 3.3. Inrichting & voorzieningen (duiding professionals)
   - 3.4. Ideeën uit de wijk over inrichting & voorzieningen
4. **Mensen, cultuur & perceptie**
   - 4.1. Mensen, cultuur & perceptie (volwassenen)
   - 4.2. Mensen, cultuur & perceptie (kinderen)
   - 4.3. Mensen, cultuur & perceptie (duiding professionals)
   - 4.4. Ideeën uit de wijk over mensen, cultuur & perceptie
5. **Onderhoud & eigenaarschap**
   - 5.1. Onderhoud & eigenaarschap (volwassenen)
   - 5.2. Onderhoud & eigenaarschap (kinderen)
   - 5.3. Onderhoud & eigenaarschap (duiding professionals)
   - 5.4. Ideeën uit de wijk over onderhoud & eigenaarschap
6. **Gesprekken op straat met de bakfiets**
   - 6.1. Algemene input
   - 6.2. Input op straatniveau
7. **Ervaring met de Leefplekmeter**
   - 7.1. Wat is onze ervaring?
   - 7.2. Suggesties voor vervolg
8. **Conclusies**

1. Over de Leefplekmeter Schadewijk

1.1 Wat is de Leefplekmeter en waarom hebben we deze ingezet?

De Leefplekmeter helpt om een buurt of wijk te beoordelen. Aan de hand van 14 thema's gaan bewoners van de Schadewijk in gesprek over hun leefplek (zie afbeelding 1).[1] Zij geven een score aan ieder thema en bespreken wat er goed gaat en wat beter kan. Dit zorgt ervoor dat we verhalen en ervaringen ophalen uit de wijk. Op deze manier zien we wat de krachten en verbeterpunten in de Schadewijk zijn. Deze input gebruiken we vervolgens in de voorbereiding van de integrale Gebiedsvisie. De Leefplekmeter is een erkend gespreksinstrument, ontwikkeld door de publieke gezondheidsdienst in Schotland en door expertisecentrum terugdringen gezondheidsverschillen Pharos vertaald naar de Nederlandse aanpak.

1.2 Uitvoering

De Schadewijk kent veel diversiteit in de buurten en straten. Daarom zijn verschillende partijen in gesprek gegaan met bewoners van de Schadewijk, om zo een divers geluid op te halen in de wijk. Opbouwwerkers van ONS Welzijn, de wijkcoördinator Schadewijk, collega's van de gemeente Oss en woonconsulenten van Brabant Wonen voeren het gesprek over de Leefplekmeter met bewoners. Dit hebben zij in alle buurten van de Schadewijk, op verschillende locaties en momenten in de periode van 19 maart t/m 19 april 2024 gedaan. Bijvoorbeeld in het zorg- en buurthuis, bij de basisscholen in de wijk en tijdens de reeds geplande afspraken en bijeenkomsten van deze partijen.

We zijn ons ervan bewust dat we niet alle bewoners van de Schadewijk kunnen spreken en verkiezen kwaliteit boven kwantiteit. De Leefplekmeter biedt de mogelijkheid om een verdiepend gesprek te voeren en op deze manier verhalen op te halen in de wijk. Dit zorgt ervoor dat we een zo breed mogelijk beeld krijgen van de behoeften en wat er nodig is in de wijk.

[1] De Leefplekmeter | Wat vind je van je leefplek? - Pharos

Met de Leefplekmeter hebben we op verschillende manieren gesproken met bewoners:

- Er zijn 26 Leefplekmeters ingevuld door volwassenen. Dit is gebeurd tijdens individuele contactmomenten tussen de professionals in de wijk en de bewoners. Deze gesprekken duurden ongeveer 1,5 tot 2 uur.
- Er zijn 6 Leefplekmeters ingevuld tijdens een groepsgesprek. Zo'n groepsgesprek vond bijvoorbeeld plaats met bezoekers in buurthuis 't Hageltje. Deze gesprekken duurden ongeveer 1,5 tot 2 uur.
- Wij vonden het belangrijk om ook kinderen uit de wijk te spreken. Kinderen zijn immers onze toekomst. De drie basisscholen uit de Schadewijk wilden graag meehelpen. De leerlingen van de Nieuwe Link, IKC de Regenboog en de Teugelaar (groep 6, 7 en 8) hebben tijdens 8 groepsgesprekken hun ideeën gedeeld over hun leefplek en de buurt rondom de school.
- De filmmakers van 412 Media hebben in april en mei rondes door de Schadewijk gefietst met een bakfiets. Ze hebben bewoners aangesproken en bij bewoners aangebeld om met hen, aan de hand van de Leefplekmeter (afbeelding 1), hun wijk in kaart te brengen. Zo hebben we op een laagdrempelige manier nog meer mensen kunnen bereiken.

<u>Analyse</u>

De 14 thema's uit de Leefplekmeter zijn geanalyseerd aan de hand van onderstaande vier categorieën.

- ***Mobiliteit****:* Bewegen - Openbaar vervoer - Verkeer en parkeren
- ***Inrichting & Voorzieningen****:* Straten en openbare ruimtes - Natuur en groen - *Spelen en recreatie* - Voorzieningen - Werk en werkgelegenheid - Wonen
- ***Mensen, Cultuur & Perceptie****:* Sociale contacten – Identiteit - Veiligheid
- ***Eigenaarschap & Onderhoud****:* Schoon en netjes - Meedoen en meepraten

Voor de interviews zijn alle uitspraken over hetzelfde onderwerp bij elkaar gezet. Zo ontstaat een totaalbeeld van alle ervaringen en meningen die bewoners ter sprake brachten. Hierdoor zien we de diversiteit aan onderwerpen die spelen bij de bewoners van de Schadewijk. Vervolgens zijn deze overzichten besproken met alle professionals die de Leefplekmeter gesprekken voerden (ONS Welzijn, Brabant Wonen, de wijkcoördinator, 412 Media etc.). Zij hebben hun aanvulling en extra duiding van de opbrengst gegeven.

Voor de gesprekken op straat met de bakfiets zijn de uitspraken ook geclusterd. Deze zijn per straat bij elkaar gezet. Per plek zijn meerdere bewoners gesproken en het totaalbeeld per plek wordt weergegeven in deze rapportage. Tijdens ieder interview is ook de buurt waar de bewoner woont opgeschreven. Dit zorgt ervoor dat we specifieke opmerkingen die locatie gebonden zijn mee kunnen nemen in toekomstige projecten.

Bij zowel de interviews als de straatgesprekken vormde het geven van een score per onderwerp het startpunt van het gesprek. De scores zijn gebruikt om tijdens de gesprekken door te praten over onderwerpen. We hebben de scores niet weergegeven in dit rapport. Enerzijds omdat dit een kwalitatief onderzoek is. Voor betrouwbare gemiddelden zijn er te weinig mensen gesproken. Anderzijds omdat mensen op verschillende manieren hun score bepaald hebben. Mensen geven per onderwerp soms ook meerdere scores per deelthema.

1.3 Hoe gaan we de resultaten gebruiken?

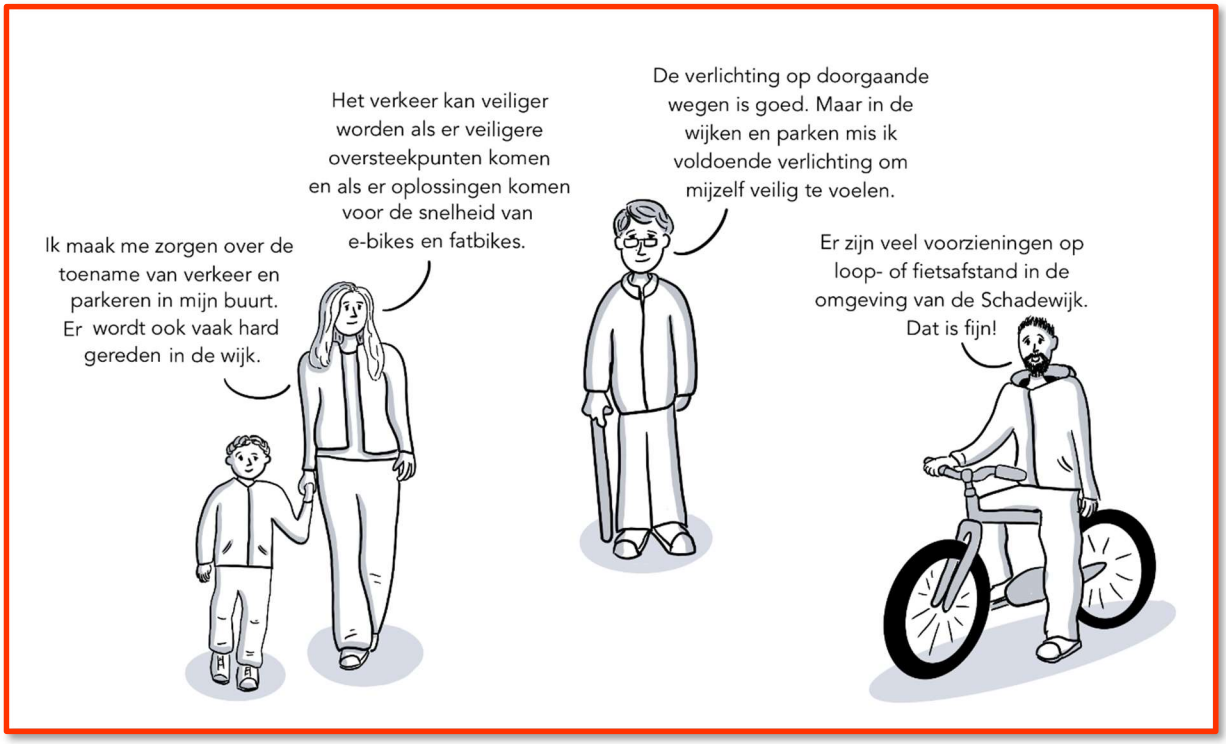
De resultaten van de Leefplekmeter worden op verschillende manieren binnen de gemeente Oss gebruikt:

- Het is input voor de integrale gebiedsvisie en uitvoeringsagenda Schadewijk.
- Het vormt een bron van informatie voor programma's binnen het GALA (bijv. gezondheidsverschillen en gezonde leefomgeving).

De gesprekken met bewoners over hoe ze naar hun leefomgeving kijken heeft voor zowel het Programma Schadewijk als verschillende gezondheidsprogramma's binnen de gemeente waardevolle informatie opgeleverd.

2. Mobiliteit *(Bewegen, Openbaar vervoer, Verkeer en parkeren)*

2.1 Mobiliteit (volwassenen)

Toelichting

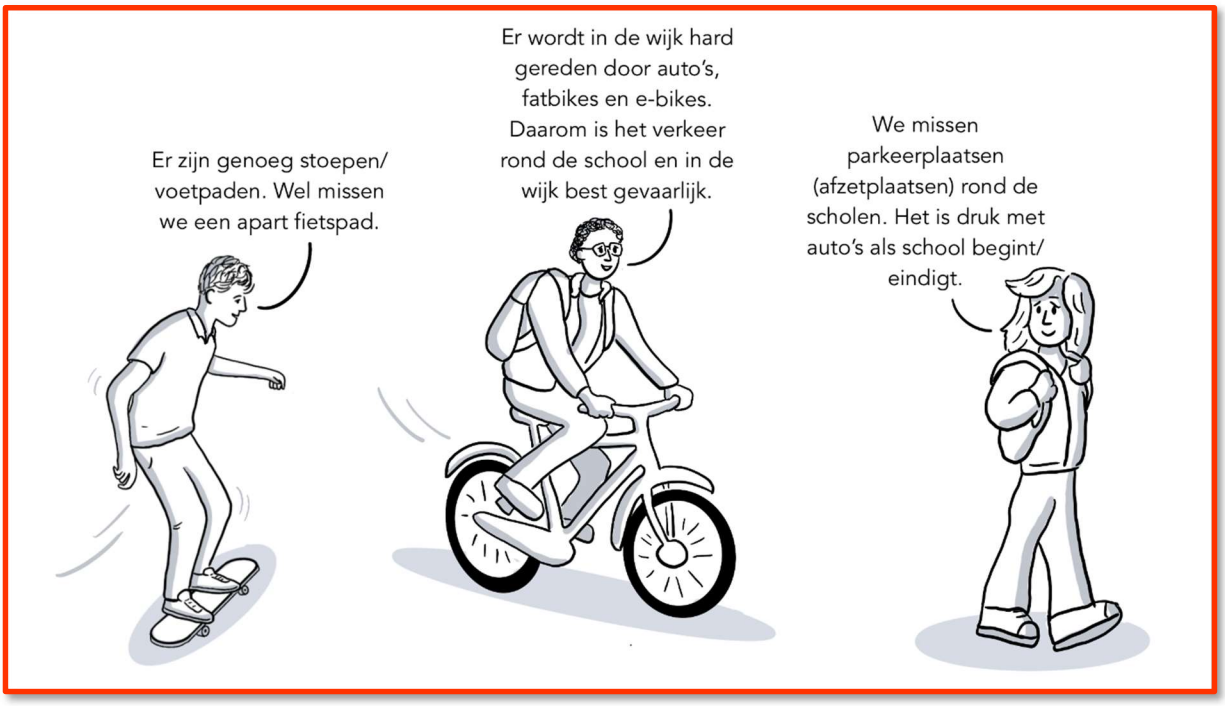
In onderstaande tabel staan alle onderwerpen die langskwamen in de gesprekken met bewoners. Dit zijn ervaringen, beelden en meningen. Bewoners kunnen verschillen in hun ervaring, wat te lezen valt in de uitleg bij de onderwerpen. Dit is een zo volledig mogelijk overzicht van de gespreksonderwerpen over mobiliteit:

Onderwerp	**Ervaring, beelden en meningen van één of meer bewoners:**
Woonerven/ woonstraten	De rustige woonstraten zijn fijn, bijv. doodlopende straten en straten met weinig verkeer voor de deur. Een bewoner mist bijvoorbeeld een woonerfbord.
Kwaliteit voet en fietspaden	De voet- en fietspaden zijn in het algemeen van goede kwaliteit. Rode fietspaden zijn mooi aangelegd. Wel worden soms gescheiden fietsstroken gemist en is de bestrating niet overal goed. De klinkers fietsen niet fijn, tegels liggen los of zijn niet goed teruggelegd na aanleg van kabels en leidingen.
Kwantiteit voet- en fietspaden	In de wijk zijn voldoende voet- en fietspaden.
Bussen	Een gedeelte van de wijkbewoners ervaart voldoende bushaltes in de buurt, anderen missen juist een wijkbus. De haltes liggen ver uit elkaar. Regiotaxi wordt gezien als een goede voorziening.

Trein	De trein is voor veel bewoners vlakbij. De trein is voor veel bewoners niet interessant, omdat het duur is of te complex is om de trein te nemen. Dus maken veel bewoners hier geen gebruik van. Een bewoner mist een nachttrein.
Nabijheid faciliteiten	Een sterk punt van de wijk is de nabijheid van voorzieningen voor veel bewoners. Wel ervaren ouderen wonend in de buurten die niet aan het centrum grenzen een grote afstand tot voorzieningen.
Verkeersveiligheid fietsen/wandelen	De wandelpaden zijn veilig. Bij verschillende oversteekplaatsen kan het beter, bijv. Karel de Jongstraat en rondom scholen. Ook zijn er een aantal sluiproutes voor fietsers over het voetpad, bijv. bij de Kapelsingel en de Kuiper Rietbergsingel.
Parkeren	Voor parkeren zijn de ervaringen uiteenlopend. Een deel van de bewoners geeft aan dat parkeren op eigen oprit fijn is en er voldoende plek in de wijk is. Andere bewoners ervaren te weinig parkeerplaatsen, bijv. door wateroverlast op parkeervakken en parkeerdruk uit gebieden met betaald parkeren. Ook zien bewoners dat huishoudens steeds vaker 2+ auto's bezitten waardoor het drukker wordt met parkeren. Een bewoner uit de Verzetsheldenbuurt geeft aan elkaar prettig op parkeren aan te kunnen spreken.
Water op straat	Een bewoner uit de Verzetsheldenbuurt heeft met enige regelmaat overlast van water op straat.
Inrichting haltes bus en trein	De bankjes bij de bushaltes en het treinstation vinden bewoners prettig. De uitstraling van het stationsgebouw is een verbeterpunt voor verschillende bewoners.
Verlichting	Straatverlichting in de wijk roept wisselende reacties op. Op grotere wegen, bijvoorbeeld richting het centrum, vinden bewoners de verlichting goed. Echter in de buurten zelf vinden niet alle bewoners de verlichting goed genoeg en het donker geeft ook een onveilig gevoel.
Uitlaatplaatsen hond	Bewoners merken een positief effect van de speciale hondenlosloop plaatsen in de wijk. Ze ervaren hierdoor minder overlast door hondenpoep in de woonstraten.
Snelheid verkeer	Veel bewoners ervaren dat er te hard gereden wordt, op de doorgaande wegen (bijv. Berghemseweg) en in de woonstraten. Bewoners vinden de 30km/u zone in de buurten prettig. Op verschillende plekken liggen voldoende drempels, maar er kunnen nog meer drempels toegevoegd worden volgens een bewoner uit de Roofvogelbuurt. Ook andere maatregelen op doorgaande wegen zijn welkom.
Gladheid	Tijdens vorst ervaren sommige bewoners last van gladheid, bijv. op de Spoorlaan. Dit komt door verschillende redenen: het type

	klinkers en de vorm van de weg. Ook bladeren van bomen zijn een reden voor gladheid op paden.
Eenrichtingsverkeer	Op een aantal plaatsen zien bewoners dat het eenrichtings-verkeer genegeerd wordt. Bijv. op de straten in de Verzetsheldenbuurt en op het fietspad langs de Singel 1940-1945.
Toegankelijkheid OV	Een bewoner is erg blij met de ‘Voor Elkaar Pas’. De bus en de trein zijn slecht toegankelijk met de rollator. De Kiss & Ride bij het station is niet duidelijk ingericht.
Tunnel Berghemseweg	Bewoners ervaren de tunnel naar Berghem als onveilig, zowel sociaal als fysiek. Het voetpad wordt er ook regelmatig gebruikt door fietsers en scooters.
N329/goederenspoor	Bewoners aan de oostkant van Schadewijk kunnen de N329 en het goederenspoor horen, maar ervaren er geen overlast van. Wel maken ze zich zorgen om de luchtverontreiniging door het verkeer op de weg, goederentreinen en de industrie. Dit is bijv. te zien aan vuil op de raamkozijnen.
Verkeersdrukte	Tijdens de spitsuren is er veel verkeer in de wijk en op doorgaande wegen. Er zijn zorgen over het toenemende verkeer door de verdichting in de wijk en bij de spoorzone.
Berghemseweg	Een aantal bewoners ervaart de Berghemseweg als onveilig. De weg is te smal voor auto's en fietsen voelt er onveilig door te hard rijdend verkeer.
Singel 1940-1945	Het fietspad langs de Singel vinden bewoners mooi. Verkeer op de Singel heeft last van slecht zicht op auto's en fietsers bij afslagen door heggen.
Bankjes	In de Vogelbuurt en de Weidevogel geven verschillende bewoners aan dat ze bankjes missen. De bankjes in park Waterlaat zijn goed.
Fietsenstalling station	De fietsenstalling bij het station vinden bewoners onveilig. Fietsen worden regelmatig gestolen.

2.2 Mobiliteit (kinderen)

Toelichting

In onderstaande tabel staan alle onderwerpen die langskwamen in de gesprekken met kinderen. Dit zijn ervaringen, beelden en meningen. Kinderen kunnen verschillen in hun ervaring, wat te lezen valt in de uitleg bij de onderwerpen. Dit is een zo volledig mogelijk overzicht van de gespreksonderwerpen over mobiliteit:

Onderwerp	**Ervaring, beelden en meningen van één of meer kinderen:**
Stoepen	De kinderen geven aan dat er genoeg stoepen zijn en dat ze veilig naar school kunnen fietsen. Het is echter heel druk op de Singel 1940-1945. Een omweg nemen is lastig.
Verkeersveiligheid	De kinderen missen een apart fietspad rondom de scholen.
Drukte	De kinderen geven aan dat het verkeer rond school heel druk is in de ochtend. De kinderen geven aan dat de Berghemseweg heel druk is en dat dit gevaarlijke situaties oplevert. Kinderen hebben veel last van herrie en stank.
Onderhoud	Volgens de kinderen zijn de wegen slecht onderhouden en rijden mensen hard. Er zijn veel losliggende tegels door het aanleggen van glasvezel in de wijk.
Openbaar Vervoer	De kinderen geven aan dat ze best vaak het kidsvrij abonnement gebruiken (bijv. om naar concerten in andere steden of naar voetbalwedstrijden te gaan). Station Oss West is volgens hen ook goed bereikbaar. Enerzijds vinden ze de bushaltes dichtbij. Anderzijds komt de bus niet altijd op tijd en weten sommige kinderen de bushaltes niet zo goed te vinden.

Verkeer	Enerzijds vinden de kinderen dat er voldoende wordt gedaan om auto's langzamer te laten rijden (d.m.v. drempels). Ze geven aan dat je minder last hebt van het verkeer als je van verder weg naar school komt en dat het fijn is om in de buurt van school afgezet te worden door hun ouders. Anderzijds is er soms opstopping rondom de school door de vele auto's en komen auto's dan hard aan scheuren. Rondom de scholen kan er meer gedaan worden om auto's langzamer te laten rijden. Er zijn veel mensen met fatbikes, die hard rijden. Deze mensen moeten beter uitkijken.
Parkeren	De kinderen geven aan dat hun ouders wel gewoon de auto kunnen parkeren, maar dat ze dan iets verderop wachten. Er zijn niet genoeg parkeerplaatsen rondom de scholen. De kinderen kunnen hun fiets wel altijd goed parkeren, maar geven ook aan dat fietsen vaak gestolen worden.
De weg vinden	De kinderen kunnen de weg goed vinden in de Schadewijk. Ze geven aan dat ze makkelijk naar het centrum kunnen en door het fietsexamen weten hoe ze naar de middelbare school moeten fietsen. In de fietstunnel zijn volgens de kinderen vaak gevaarlijke mensen.

2.3 Mobiliteit (duiding professionals)

De professionals konden zich herkennen in de bovenstaande uitkomsten van de Leefplekmeter. Ze benoemden daarbij:

- Hard rijden is één van de meest genoemde onderwerpen rondom mobiliteit.
- Parkeerdruk kan ook liggen aan de volwassen kinderen die steeds langer thuis wonen en de internationale werknemers die in de wijk wonen.
- Een groene wandelroute door de wijk heen wordt gemist en is een mooie kans om iets samen met bewoners te ontwikkelen.
- Bij de bakfietsgesprekken bleek de Roodborststraat een bijzonder levendige straat.
- De stoplichten op de Vijversingel zijn onduidelijk: ze doen het soms wel en soms niet.

2.4 Ideeën uit de wijk

In de Leefplekmeter konden bewoners ook laten weten wat zij het meest belangrijke vonden om aan te pakken in de wijk en wie dit zou kunnen doen. Van deze antwoorden, pasten de volgende reacties binnen mobiliteit:

Wat is belangrijk om aan te pakken?	**Wie zou dit kunnen doen?**
De wijkbus versterken	Vrijwilligers en de gemeente
Actie tegen te hard rijden in de wijk bij Landweerstraat/Buizerdstraat	Veilig Verkeer Nederland en de gemeente
Parkeersituatie verbeteren	De gemeente

Het fietspad op de Berghemseweg veiliger maken	De gemeente
De Spoorlaan veiliger inrichten voor fietsverkeer en vaker handhaven op snelheid	De gemeente en de politie/ handhaving

3. Inrichting & voorzieningen *(Straten en openbare ruimtes, Natuur en groen, Spelen en recreatie, Voorzieningen, Werk en werkgelegenheid, Wonen)*

3.1 Inrichting & voorzieningen (volwassenen)

Toelichting

In onderstaande tabel staan alle onderwerpen die langskwamen in de gesprekken met bewoners. Dit zijn ervaringen, beelden en meningen. Bewoners kunnen verschillen in hun ervaring, wat te lezen valt in de uitleg bij de onderwerpen. Dit is een zo volledig mogelijk overzicht van de gespreksonderwerpen over inrichting & voorzieningen:

Onderwerp	**Ervaring, beelden en meningen van één of meer bewoners:**
Groene plekken	Verschillende bewoners geven aan dat de verschillende groene randen van de buurten een sterk punt zijn van de wijk. Hier kan bijvoorbeeld fijn de hond uitgelaten worden of een wandeling gemaakt worden. Denk aan de groenstrook langs het spoor, Park Waterlaat, en andere groene plekken in de wijk. Wat bewoners opvalt is dat het vooral rondom maar niet ín alle buurten groen is. Daarom geven verschillende bewoners aan meer groen in de woonstraten te willen.
Speelplekken	In de wijk verschilt de mening over speelplekken per buurt. Een bewoner uit de Roofvogelbuurt vindt het goed dat er meerdere kleine speelplekken zijn. In de Verzetsheldenbuurt ontbreekt het volgens bewoners aan voldoende speelplekken.

Groen onderhoud	Verschillende bewoners zien dat er veel onkruid groeit in de smalle straten en brandgangen. Ze zouden hier graag meer onderhoud op zien.
Weg vinden	Tussen buurten lijkt het te verschillen hoe makkelijk het is om de weg te vinden. Zo geeft een bewoner uit de Horzak geeft aan goed de weg te kunnen vinden, maar geeft een bewoner uit de Vogelbuurt juist aan minder goed de weg te kunnen vinden. Een bewoner doet de suggestie om bewegwijzering in de wijk te maken richting het wijkcentrum.
Aantrekkelijkheid	Sommige bewoners noemen de groene plekken en de rustige woonomgeving als pluspunten die hun omgeving aantrekkelijk maken. Wel vinden verschillende bewoners de omgeving minder aantrekkelijk bij slecht weer of in het donker.
Tuinen	De ligging van de tuinen maakt verschillende straten gezellig. Deze liggen op een prettige manier naast elkaar. Wel merkt een bewoner dat niet iedereen hun voortuin goed onderhoud.
Ontmoetingsplekken op straat	Niet elke buurt heeft een goed ontmoetingspunt. De hoeken van straten kunnen gezelliger ingericht worden.
Uitstraling en inrichting parken	De parken (de groene randen van de wijk) omschrijven bewoners als goed ingericht: voldoende bankjes, mooi groen en plek voor honden. Bewoners kunnen zich wel storen aan de hoeveelheid hangjeugd en zwerfafval in de parken.
Nabijheid voorzieningen	Door de nabijheid van het centrum geven verschillende bewoners aan dat ze veel voorzieningen dichtbij hebben. Dit is een sterk punt van de wijk. Een bewoner uit de Roofvogelbuurt (een buurt verder weg van het centrum) geeft aan dat voorzieningen juist als ver weg wordt ervaren. Deze bewoner is blij met het nieuwe Golfbad, wat voor deze buurt dichtbij ontwikkeld wordt. Oudere bewoners missen soms de nabijheid van gezondheidsvoorzieningen.
Vervallen gebouwen	In de Verzetsheldenbuurt en Roofvogelbuurt doen bewoners uitspraken over vervallen gebouwen. In de Horzak en Berghemseweg-Zuid geven bewoners aan geen vervallen gebouwen te kennen in hun buurt.
Wijkvernieuwing woningen	De bewoners blijven in de toekomst graag in de wijk wonen en voelen zich verbonden met de wijk. Veel bewoners hebben suggesties voor het woningaanbod in de wijk. Nu wonen veel bewoners betaalbaar in de wijk en dit is belangrijk voor hen. Enkele bewoners hebben zorgen over toenemende huurkosten bij de wijkvernieuwing. Andere bewoners stromen graag door naar een koopwoning en willen daarom graag meer koopwoningen in de wijk zien. Dan kunnen ze in hun vertrouwde buurt blijven

	wonen. Bovendien geven bewoners aan dat de wijk meer seniorenwoningen nodig heeft.
Werkgelegenheid	Verschillende bewoners geven aan dat er vanuit de wijk voldoende werkgelegenheid bereikbaar is. Dit is een sterk punt van de wijk.

3.2 Inrichting & voorzieningen (kinderen)

Toelichting

In onderstaande tabel staan alle onderwerpen die langskwamen in de gesprekken met kinderen. Dit zijn ervaringen, beelden en meningen. Kinderen kunnen verschillen in hun ervaring, wat te lezen valt in de uitleg bij de onderwerpen. Dit is een zo volledig mogelijk overzicht van de gespreksonderwerpen over inrichting & voorzieningen:

Onderwerp	**Ervaring, beelden en meningen van één of meer kinderen:**
Schoolplein	De kinderen geven aan dat ze graag meer dingen willen om mee te spelen op het schoolplein, bijv. trampolines en schommels.
Speeltuinen	Over de speeltuinen zijn de kinderen in het algemeen niet enthousiast. Ze geven aan dat er wel speeltuinen zijn, maar dat die vaak verouderd, kapot of heel klein zijn. De kinderen voelen zich niet altijd veilig in de speeltuinen, volgens hen zijn er vaak rare mensen, worden er spullen achtergelaten en schrijven

	mensen enge dingen met stift op speeltoestellen. De kinderen geven aan dat het Cruyff Court dichtbij is om te spelen. Dit is alleen geen fijne plek vanwege pesterijen door andere jongeren. Ze vinden de houten speeltuin en het voetbalveld daarentegen wel leuk.
Sporten	Volgens de kinderen kunnen ze wel sporten in de buurt (bijv. judo), maar is het aanbod van verschillende sportclubs in Schadewijk niet zo groot. Ze moeten voor hun sporttraining een stuk fietsen of worden dan weggebracht. De kinderen vinden het jammer dat het Golfbad naar een andere locatie gaat.
Activiteiten	Volgens de kinderen is er niet zoveel te doen in de buurt en gaan ze vaak bij iemand thuis zitten. Het skatepark en Cruyff Court zijn dichtbij en daar worden ook activiteiten door KODOSS georganiseerd. Hier gaan weinig mensen naar toe volgens de kinderen. Ze zouden het leuk vinden als er andere activiteiten of spellen georganiseerd worden voor veel mensen, bijv. Levend Stratego.
Winkels	Er zijn volgens de kinderen niet zoveel winkels in de Schadewijk. De Turkse supermarkt is volgens hen wel goed en in de stad zijn er genoeg winkels. De kinderen zouden het mooi vinden als er in de wijk een cafeetje wordt gemaakt voor iedereen en als de markt weer bij het Cruyff Court wordt gehouden.
Bijbanen	De kinderen geven aan dat ze wel een bijbaan kunnen vinden in de buurt. Bijv. bij een supermarkt, auto's wassen, folders rondbrengen of oppassen. 'Grote mensen banen' en vrijwilligerswerk zijn er niet echt volgens hen.
Groen en parken	Volgens de kinderen zijn er genoeg bomen, groen, bankjes en vogelhuisjes in de buurt. In de Horzak is het fijn om te wandelen en bij het skatepark is er veel natuur. Sommige ouders hebben een groentetuintje waar veel vogels en insecten op af komen.
Ontmoeten	Er zijn volgens de kinderen niet genoeg plekken om elkaar buiten te ontmoeten. Ze geven aan dat er niet echt parken zijn. Er zijn wel een aantal honden uitlaatveldjes, maar die worden niet opgeruimd en er zijn daar volgens de kinderen mensen die bier drinken.
Wonen	De kinderen geven aan dat er veel oude huizen en kapotte gebouwen zijn in de wijk. Er zijn volgens de kinderen niet genoeg huizen voor jonge mensen. Sommige kinderen willen graag in de wijk blijven wonen als er wat nieuwere huizen komen.
Veiligheid	Sommige kinderen geven aan dat ze soms een spannend gevoel krijgen als ze bij de Poolse winkel of bij het Verdihuis lopen. Ze hebben dan het gevoel dat ze moeten oppassen met wat ze zeggen/doen tegen deze mensen want ze weten niet hoe ze

	reageren. Er zijn bij de Jumbo vaak dronken mensen en de kinderen durven daar dan niet te komen. Soms zijn er schreeuwende mensen op straat. Kinderen gaven ook aan dat buren in een andere taal praten en dat ze dan denken dat het over hen gaat.

3.3 Inrichting & voorzieningen (duiding professionals)

Voor de professionals vormen de bovenstaande uitkomsten van de Leefplekmeter een herkenbaar beeld. Ze benoemden daarbij:

- Het onderhoud van de huizen en (voor)tuinen lijkt impact te hebben op de sfeer en het gevoel in de buurt. Dit geldt ook voor het type erfafscheidingen. Dit valt ook op als bezoeker in verschillende straten: achterstallig onderhoud geeft soms een negatieve indruk.
- Kinderen missen bomen in de speeltuinen, dit geeft schaduw en verkoeling in de zomer.
- Volwassenen vinden gezellige plekjes in hun buurt belangrijk.

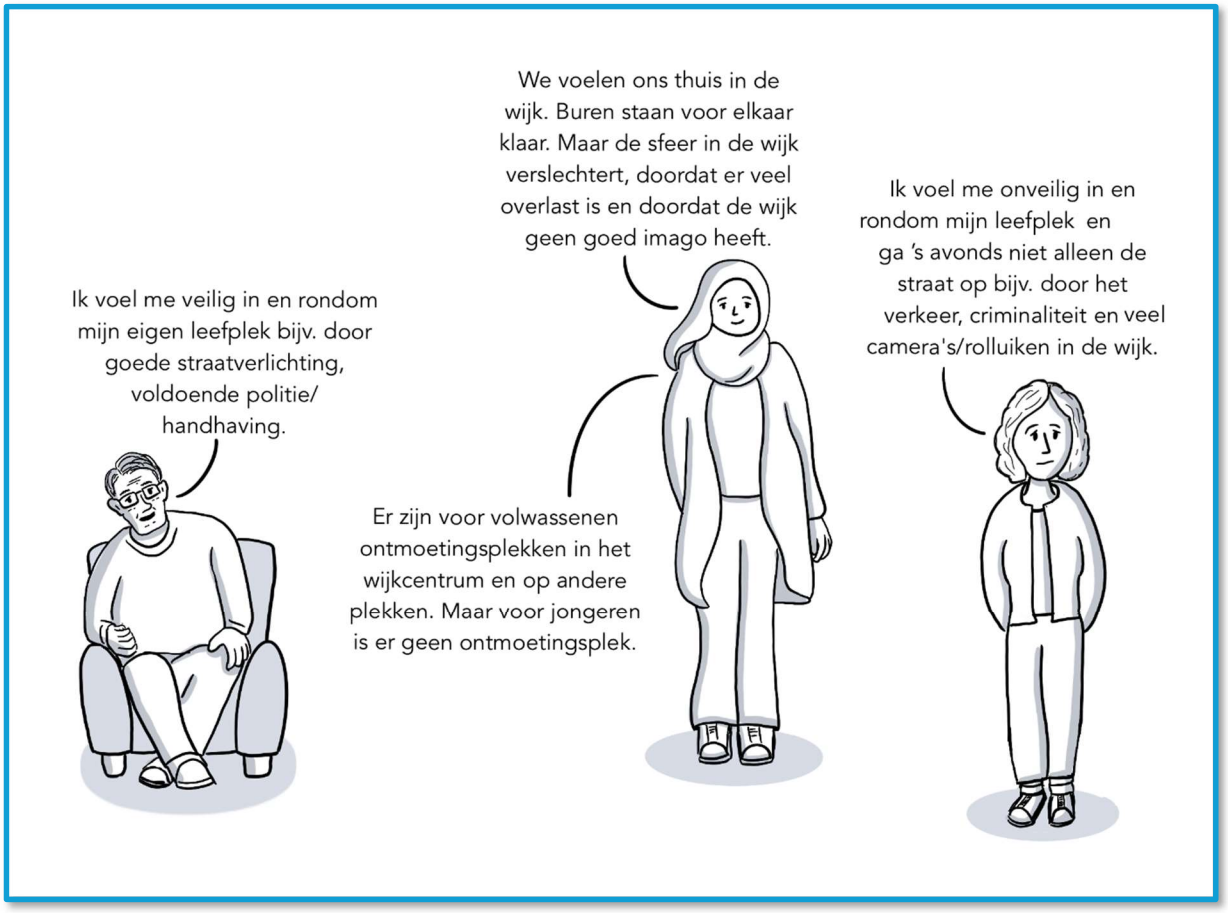
3.4 Ideeën uit de wijk over inrichting & voorzieningen

In de Leefplekmeter konden bewoners ook laten weten wat zij het meest belangrijke vonden om aan te pakken in de wijk. Van deze antwoorden, pasten de volgende reacties binnen inrichting & voorzieningen:

Wat is belangrijk om aan te pakken?	**Wie zou dit kunnen doen?**
Meer ontmoetingsplekken maken in de wijk	De gemeente
Ontmoetingsplekken voor jongeren t/m 18	Ondernemers / horeca
Meer bomen planten	De gemeente
Meer groen in de wijk	De gemeente, ondernemers in de wijk en bewoners (tuinen)
Mensen helpen met het verduurzamen van hun koopwoning door o.a. subsidies en informatie	De gemeente
Het nieuwe schoolgebouw centraal een plek in de wijk geven en deze een multifunctioneel karakter geven	De gemeente samen met partnerorganisaties zoals ONS Welzijn
Een overkoepelend stedelijk plan maken voor heel de Schadewijk	De gemeente, Brabant Wonen, ONS Welzijn, wijkcoördinator, de gemeenteraad
Een groene wandelroute door de wijk maken, door bestaand groen slim met elkaar te verbinden. Grutto > Spoorlaan > Nachtegaallaan > Kardinaal de Jong.	De gemeente
Speelveldje tegenover Kapelsingel aanpakken	
Een Aldi, Lidl of Action in de wijk	Ondernemers
Bankjes om onderweg op de zitten toevoegen	De gemeente

4. Mensen, cultuur & perceptie *(Sociale contacten, Identiteit, Veiligheid)*

4.1 Mensen, cultuur & perceptie (volwassenen)

Toelichting

In onderstaande tabel staan alle onderwerpen die langskwamen in de gesprekken met bewoners. Dit zijn ervaringen, beelden en meningen. Bewoners kunnen verschillen in hun ervaring, wat te lezen valt in de uitleg bij de onderwerpen. Dit is een zo volledig mogelijk overzicht van de gespreksonderwerpen over mensen, cultuur en perceptie:

Onderwerp	**Ervaring, beelden en meningen van één of meer bewoners:**
Voorzieningen om te ontmoeten	Op de vraag welke voorzieningen zijn goed in de wijk noemen bewoners het wijkcentrum, het jeu de boules veld, het Talentcentrum, het Cruyff Court, Kodoss, de tuinvereniging etc. Er ontbreken voldoende goede plekken voor jongeren om samen te komen.
Wijkcentrum	Verschillende bewoners zijn positief over het wijkcentrum. Het wijkcentrum is niet voor iedere bewoner goed vindbaar of het aanbod sluit niet voor iedere bewoner goed aan. Voor de buurt de Horzak is het bijvoorbeeld aan de andere kant van de Singel. Een

	bewoner geeft aan dat het een goede zaak is dat de bezorging van de wijkkrant nu ook in de Horzak gedaan wordt.
Ontmoetingsplekken in de openbare ruimte	Speelplekken zijn belangrijke plekken om elkaar te ontmoeten en een gedeelte van de bewoners vindt dit voldoende. Andere bewoners vinden ontmoetingsplekken naast de speeltuinen en het wijkcentrum welkom.
Buurtvereniging	In de meeste buurten is geen buurtvereniging. In de Weidevogel, waar wel een buurtvereniging is, was afgelopen jaar het buurtfeest een groot succes.
Activiteiten in de wijk	Bewoners merken dat er voldoende aanbod is van activiteiten voor ouderen in de wijk, maar niet voldoende voor jongeren.
Sfeer in de wijk	De sfeer in de wijk roept erg wisselende beelden op. Aan ene kant voelen bewoners een sterk thuisgevoel in de wijk, waar ze vaak al erg lang wonen. Sommige nieuwere bewoners voelen zich ook welkom in de buurt. Ook benoemen bewoners de rustige sfeer als prettig. Tegelijk geven bewoners aan dat de sfeer achteruitgegaan is in de afgelopen jaren. Ook zijn er bewoners die juist weinig buurtgevoel ervaren.
Contact met buurtgenoten	Een aantal bewoners heeft regelmatig contact met andere buurtbewoners en ervaart dit als fijn. Dit geldt niet voor alle bewoners, sommige bewoners voelen geen verbondenheid met hun buren. Een bewoner geeft aan dat er juist spanningen onderling bestaan.
Imago van de wijk	Bewoners ervaren dat anderen buiten de wijk vooral een negatief beeld hebben over de wijk, waar bewoners zelf de wijk als prettig ervaren. Sommige bewoners vinden het jammer dat de wijk vaak negatief wordt uitgelicht in het nieuws en een slecht imago heeft bij anderen.
Criminaliteit	Enkele bewoners ervaren geen criminaliteit in hun buurt. Anderen ervaren last van criminaliteit, wat zich met name uit in inbraken, overvallen, agressie op straat en drugs dealen.
Sociale veiligheid	Sociale veiligheid roept een wisselend beeld op bij bewoners. Dingen die goed gaan zijn zichtbaarheid van handhaving, het bestaan van appgroepen in de buurt en goed onderling contact in de buurt. Wat er beter kan is de verlichting in de wijk en de parken, de zichtbaarheid op speelplekken, brandgangen en fietspaden, de buurt appgroepen in meer buurten beter organiseren en het aanpakken van mensen met verward gedrag op straat. De omgeving van het Verdihuis en het Cruyff Court worden genoemd als specifieke plekken die een onveilig gevoel oproepen. Bij het Cruyff Court zien bewoners kansen voor meer georganiseerde activiteiten voor jong en oud, bijv. een markt.

	Een bewoner noemt ook het aantal camera's en rolluiken op woningen wat het gevoel van onveiligheid vergroot.
Diversiteit buurtbewoners	Te grote verschillen tussen buurtbewoners door allerlei verschillende culturen leidt bij bewoners tot minder sociale controle. Bewoners willen graag diversiteit, maar niet alleen door bewoners die extra aandacht nodig hebben.
Verloedering	In enkele buurten van de wijk Schadewijk is er last van verloedering, bijv. door vervallen gebouwen en door plekken waar afval gedumpt wordt.

4.2 Mensen, cultuur & perceptie (kinderen)

Toelichting

In onderstaande tabel staan alle onderwerpen die langskwamen in de gesprekken met kinderen. Dit zijn ervaringen, beelden en meningen. Kinderen kunnen verschillen in hun ervaring, wat te lezen valt in de uitleg bij de onderwerpen. Dit is een zo volledig mogelijk overzicht van de gespreksonderwerpen over mensen, cultuur en perceptie:

Onderwerp	**Ervaring, beelden en meningen van één of meer kinderen:**
Veiligheid – gevoel	Sommige kinderen geven aan dat zij zich thuis en in de wijk wel veilig voelen. Er is volgens hen veel beveiliging en camera's en er zijn ook veel veilige plekken. Andere kinderen lieten weten dat het gevoel van onveiligheid het grootste probleem is. Sommige

	kinderen voelen zich hier onzeker door. De meisjes voelen zich niet altijd veilig en lieten weten dat ze wel eens achtervolgd worden door enge mannen. Bij het Cruyff Court zijn er volgens de kinderen 's avonds vaak vreemde mensen en sommige kinderen voelen zich in de buurt rond de school soms een beetje bang. Als de kinderen samen zijn voelen ze zich veiliger dan alleen.
Veiligheid – in het donker	Enerzijds vinden sommige kinderen het niet erg om in het donker op pad te gaan en geven ze aan dat er genoeg lantaarnpalen zijn. Anderzijds fietsen andere kinderen niet graag alleen in het donker. Ze fietsen 's avonds vaak met iemand samen.
Veiligheid - incidenten	Volgens de kinderen gaat het soms goed, maar is er ook vaak politie in de straat. Er wordt wel eens geschoten en het voelt niet altijd veilig. Er is volgens de kinderen in de Schadewijk vaak ruzie en de wijk is dan veel in het nieuws. Dat is volgens hen niet zo positief.
Thuis voelen in de wijk	Kinderen voelen zich thuis in de wijk en op school. Ze geven aan dat Schadewijk een leuke wijk is en dat ze goed kunnen opschieten met elkaar. Ze zijn positiever over de wijk in de zomer dan in de winter.
Activiteiten	Het straatfeest met springkussen was volgens de kinderen een succes. Er is ook een BBQ met de hele straat en een buitenspeeldag georganiseerd. Dit vinden de kinderen leuk.
Elkaar helpen	Volgens de kinderen kunnen ze vaak in de straat terecht voor hulp. De meeste mensen zijn aardig voor elkaar en ze spreken samen af - thuis of in de stad. De buren letten goed op de kinderen en hebben ook de sleutel voor als de kinderen die vergeten zijn. De kinderen geven wel aan dat er veel wordt gescholden en ook asociaal gedrag is door sommige mensen.
Samenwonen en elkaar ontmoeten in de wijk	De kinderen geven aan dat ze snel nieuwe mensen kunnen leren kennen in de buurt en elkaar makkelijk kunnen ontmoeten om te spelen. Ze kunnen op de fiets naar vrienden. Er is wel vaak harde muziek en overlast van stank in de buurt.

4.3 Mensen, cultuur & perceptie (duiding professionals)

Binnen dit thema vonden de professionals met name het thema sociale veiligheid erg opvallend. Bewoners voelen zich erg thuis in de wijk. Wat opvalt is dat de overlast en criminaliteit wel door de meeste bewoners wordt opgemerkt, maar dat het verschillend is welke impact dat heeft op het veiligheidsgevoel. Een positiever verhaal rondom de Schadewijk is waar veel bewoners behoefte aan hebben. Dit zijn concrete aanvullingen:

- Verschillende bewoners verlangen terug naar "vroeger".
- Ook de omgeving rondom de Jumbo wordt als onveilig ervaren, doordat er vaak personen rondhangen.
- Bewoners missen nadrukkelijk een plek voor jongeren. Hierdoor 'ontstaan' hangplekken waar deze niet altijd gewenst zijn.

- Het onveilige gevoel ervaren bewoners met name in de avond/ in het donker.
- Het vertrouwen in organisaties is laag bij bewoners.
- Brabant Wonen heeft de opdracht om aandachtsgroepen in sociale huurwoningen te plaatsen. Omdat er in verhouding tot andere wijken veel sociale huurwoningen in de Schadewijk zijn, wonen er ook meer mensen die tot een aandachtsgroep behoren. De professionals vragen aandacht voor de balans.
- Bewoners voelen zich sterk geworteld in de wijk. Een belangrijke vraag daarbij is: Hoe leef je prettig samen met verschillende culturen / nationaliteiten in de wijk?

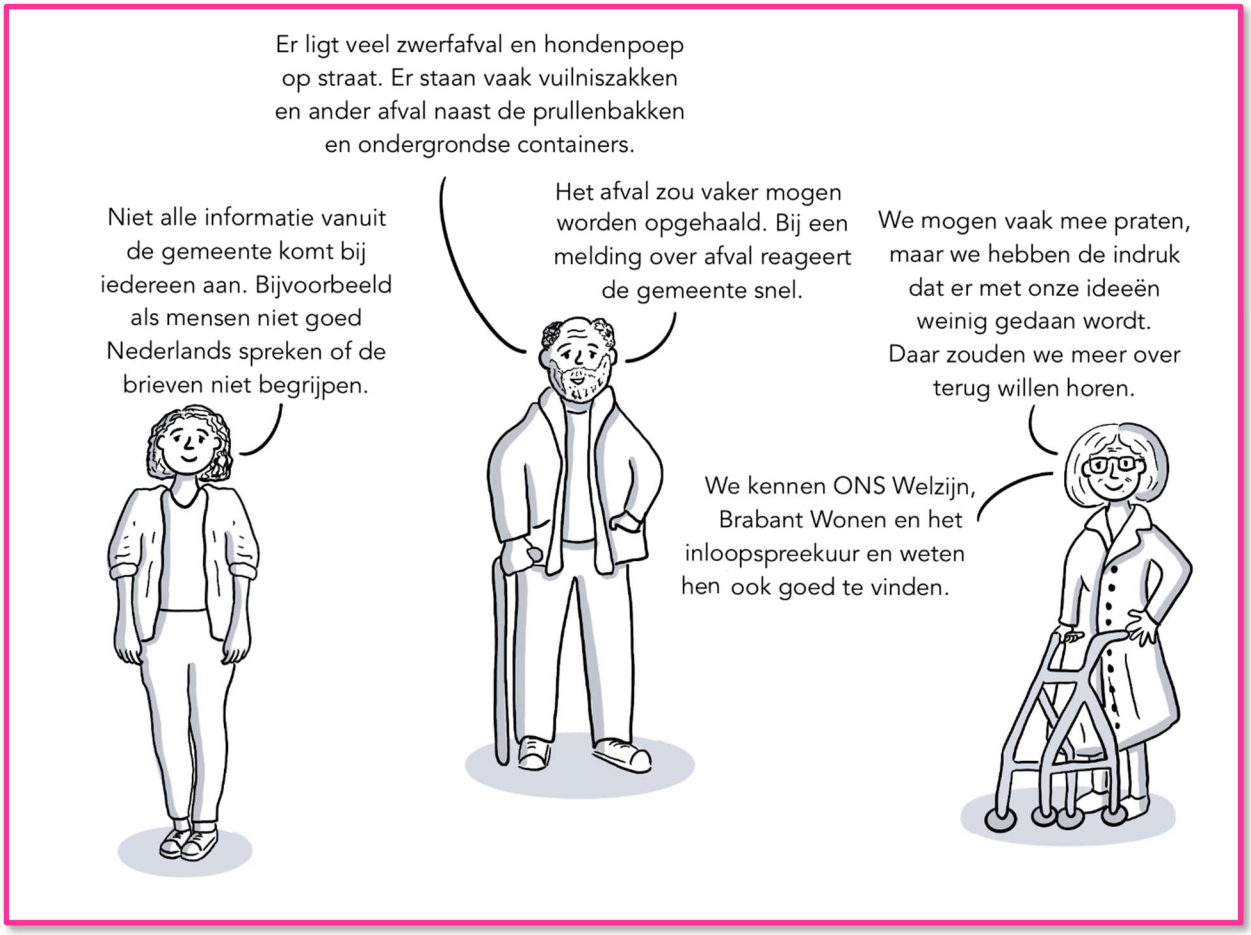
4.4 Ideeën uit de wijk over mensen, cultuur en perceptie

In de Leefplekmeter konden bewoners ook laten weten wat zij het meest belangrijke vonden om aan te pakken in de wijk. Van deze antwoorden, pasten de volgende reacties binnen mensen, cultuur & perceptie:

Wat is belangrijk om aan te pakken?	**Wie zou dit kunnen doen?**
Een veilige sociale omgeving maken in de wijk op straatniveau criminaliteit en middelengebruik tegen te gaan bij jongeren	Professionals in de wijk samen met bewoners
Een ontmoetingsplek in de Horzak maken	De gemeente
Verlichting verbeteren in de wijk en de parken	De gemeente
Veiligheid verbeteren	Verschillende betrokkenen in de wijk

5. Onderhoud & eigenaarschap *(Schoon en netjes, Meedoen en meepraten)*

5.1 Onderhoud & eigenaarschap (volwassenen)

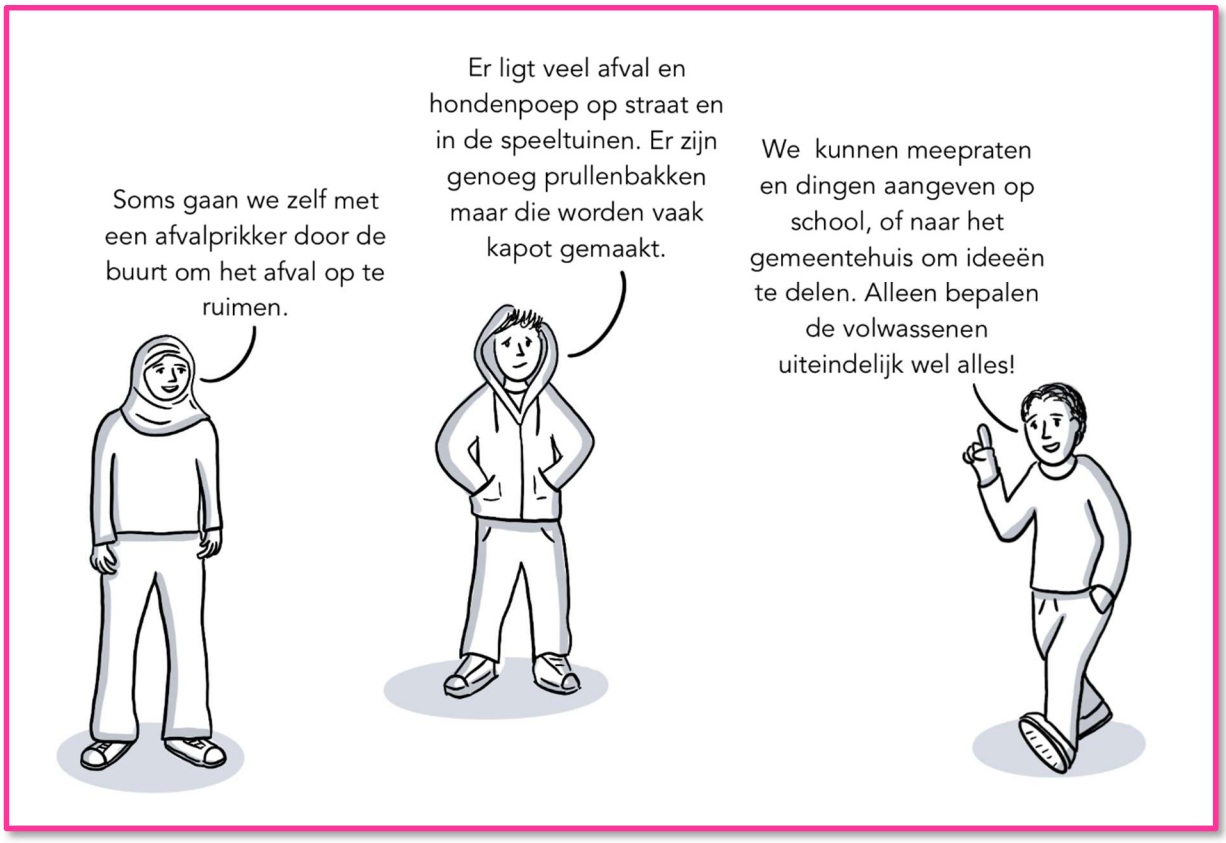
Toelichting

In onderstaande tabel staan alle onderwerpen die langskwamen in de gesprekken met bewoners. Dit zijn ervaringen, beelden en meningen. Bewoners kunnen verschillen in hun ervaring, wat te lezen valt in de uitleg bij de onderwerpen. Dit is een zo volledig mogelijk overzicht van de gespreksonderwerpen over onderhoud en eigenaarschap:

Onderwerp	**Ervaring, beelden en meningen van één of meer bewoners:**
Zwerfafval	Veel bewoners vinden dat er veel zwerfafval ligt in de wijk. Wel bestaan er vanuit bewoners en de gemeente acties in de wijk om dit op te ruimen, wat positief is. In sommige straten spreken bewoners elkaar aan over vuil op straat. Bewoners ervaren dat er vaak hondenpoep op straat ligt.
Afvalinzameling	Het aantal punten waar bewoners hun afval of containers kunnen brengen vinden bewoners goed. Wel vinden bewoners het afval vaker opgehaald moet worden, om bijv. overlast van ratten te voorkomen. Bij ondergrondse containers wordt vaak afval bijgeplaatst. Enkele bewoners vragen zich af of de regels omtrent

	het aanbieden van afval wel bekend is bij alle bewoners. Ook wijten andere bewoners dit aan de kosten van afval wegbrengen. Daarnaast geeft een bewoner aan dat onderhuurders van een woning vaak geen afvalpas hebben.
Organisaties in de wijk	Organisaties zoals ONS Welzijn en Brabant Wonen zijn goed te vinden voor bewoners. Het inloopspreekuur is ook goed te vinden. Wel wil een bewoner graag weten waar ideeën ingebracht kunnen worden. Wat niet goed helpt, is dat sommige buurtbewoners een laag vertrouwen hebben in instanties en er daarom niet snel naartoe gaan.
Wijkraad en buurtvereniging	Bewoners geven aan dat er in hun buurt geen actieve buurtvereniging is. In één buurt is wel een buurtvereniging. Bewoners geven aan dat ze het goed vinden dat er bewoners zijn die zich inzetten voor de wijkraad.
Meldingen openbare ruimte	Verschillende bewoners geven aan dat meldingen over openbare ruimte door de gemeente goed wordt opgepakt. Sommige bewoners noemen vandalisme als een probleem wat zorgt voor verloedering van de openbare ruimte.
Onderhoud parken en speelplekken	Over het onderhoud van parken en speelplekken zijn verschillende bewoners positief. Extra openbare prullenbakken zijn wenselijk.
Informatie en meepraten bij gemeente	Verschillende bewoners geven aan goed geïnformeerd te worden door de gemeente over plannen in hun buurt. Ook zijn er voldoende momenten om mee te praten en vinden de verschillende bewoners dat fijn. Wat er beter kan is de terugkoppeling. Vaak is onduidelijk wat er wel of niet is gebeurd met de wensen van bewoners. Plannen sluiten daarom niet altijd goed aan bij wat bewoners voor ogen hebben.
Informatievoorziening algemeen	Informatie van de gemeente of andere actieve organisaties in de wijk komt niet altijd aan bij alle buurtbewoners geven verschillende bewoners aan. Dit komt bijv. door de taalbarrière.

5.2 Onderhoud & eigenaarschap (kinderen)

Toelichting

In onderstaande tabel staan alle onderwerpen die langskwamen in de gesprekken met kinderen. Dit zijn ervaringen, beelden en meningen. Kinderen kunnen verschillen in hun ervaring, wat te lezen valt in de uitleg bij de onderwerpen. Dit is een zo volledig mogelijk overzicht van de gespreksonderwerpen over eigenaarschap en onderhoud:

Onderwerp	**Ervaring, beelden en meningen van één of meer kinderen:**
Afval opruimen	Sommige kinderen gaan wel eens afval in de buurt opruimen (MikMak) en ruimen hun eigen afval op. Ze vinden dat mensen zelf ook wat moeten doen en vaak te lui zijn om hun afval op te ruimen.
Prullenbakken	Er zijn volgens de kinderen genoeg prullenbakken, maar die worden wel vaak kapot gemaakt.
Zwerfafval	De kinderen geven aan dat er veel zwerfafval is. Mensen laten troep achter op het schoolplein in de avond en er ligt veel afval en glas in de struiken/natuur en op straat. Ook ligt er veel hondenpoep op de speelvelden. Volgens de kinderen zijn er meer kliko's nodig.
Meepraten	De kinderen willen graag meepraten. Ze geven aan dat ze kunnen meepraten en ook dingen aangeven op school. Ze weten niet precies hoe het moet om mee te praten bij de gemeente. De

	kinderen hebben het gevoel dat er wel geluisterd wordt. De kinderen vinden echter dat er niet zoveel met hun ideeën gedaan wordt en dat volwassenen alles bepalen.
Terugkoppeling	De kinderen geven aan dat ze het belangrijk vinden om een terugkoppeling te ontvangen nadat ze hebben meegepraat. Ze horen vaak niet terug of er iets met hun ideeën is gedaan.

5.4 Onderhoud & eigenaarschap (duiding professionals)

De professionals zagen dat dit thema een aantal belangrijke onderwerpen aansneed. Bijvoorbeeld afval, communicatie over plannen en samenwerking met wijkbewoners. Op deze thema's gaven zij deze aanvullingen:

- Het valt op dat in alle gesprekken veel benoemd is over afval. Het lijkt belangrijk om te kijken of grofvuil op een betere manier verwerkt kan worden. Ook is de onduidelijkheid over de kosten van afval een probleem. Het lijkt erop dat door onbekendheid bij bewoners over afvalinzameling en angst voor hoge afvalkosten er in de wijk last is van het bij container plaatsen en dumpen van afval.
- Extra communicatie is nodig, ook in een aantal andere talen, om zaken rondom afval en wijkvernieuwing bij iedereen te kunnen laten landen.
- Het is over het algemeen vrij stil op straat, waardoor buurtbewoners elkaar niet vaak ontmoeten. Geen contact betekent ook geen gesprekken. Om contact in de buurt goed op te bouwen is het belangrijk dat mensen direct een welkom gevoel hebben, door het leggen van contact.
- Het is lastig om mensen te motiveren om 'iets extra's te doen' in de buurt, want mensen hebben het vaak erg druk.
- Overlast van ratten ontstaat ook door rommelige schuurtjes en als plastic afval te lang niet wordt ingezameld.
- Geen van de gesproken bewoners voelt zich participatie-moe of overvraagt; Wel is de terugkoppeling van groot belang: Om mensen goed serieus te nemen, hebben zij een terugkoppeling nodig over de input die ze gegeven hebben.

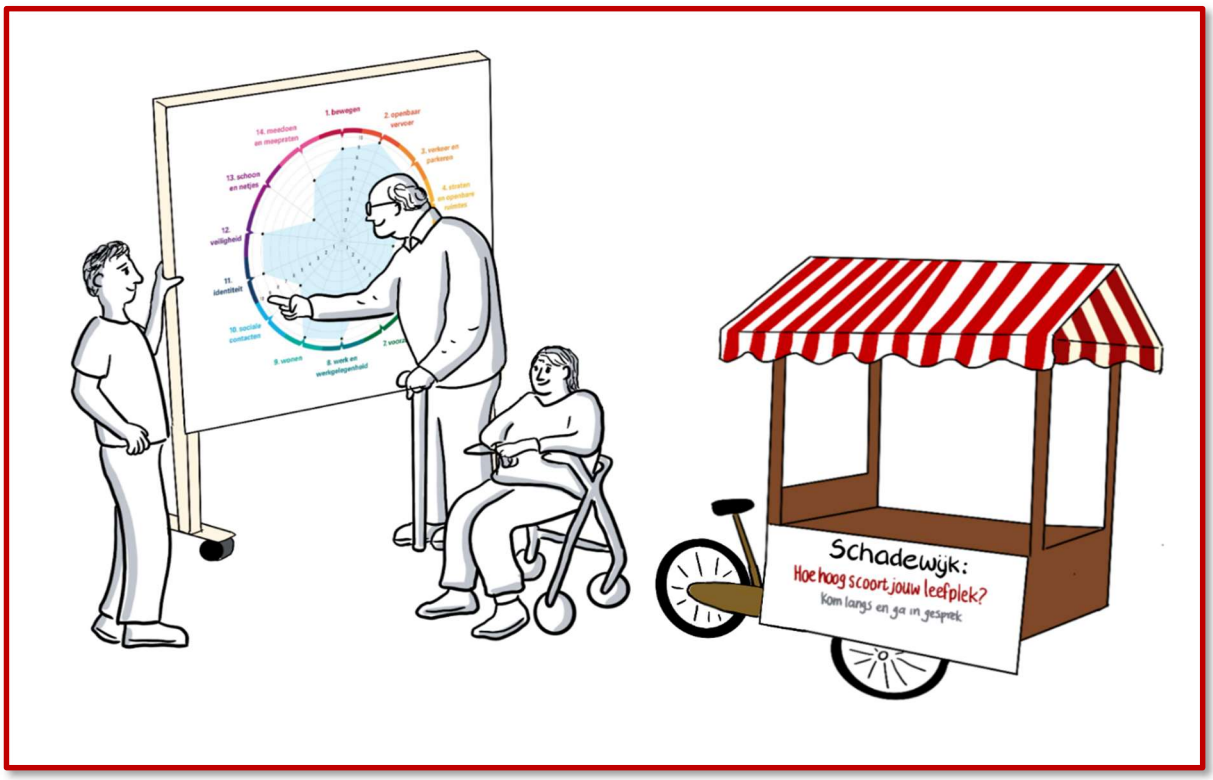
5.4 Ideeën uit de wijk over onderhoud & eigenaarschap

In de Leefplekmeter konden bewoners ook laten weten wat zij het meest belangrijke vonden om aan te pakken in de wijk. Van deze antwoorden, pasten de volgende reacties binnen onderhoud & eigenaarschap:

Wat is belangrijk om aan te pakken?	**Wie zou dit kunnen doen?**
Het onkruid in de brandgangen, paadjes en hofjes beter bijhouden	De gemeente en bewoners
Mensen willen graag een terugkoppeling horen op hun wensen (wat kan wel en wat kan niet)	De gemeente
Tegels die loszitten goed leggen	De gemeente
Afvalbakken of manden voor groenafval in de wijk plaatsen	De gemeente

6. Gesprekken op straat met de bakfiets

De filmmakers van 412 Media hebben in april en mei op meerdere dagen rondes door de Schadewijk gefietst met een bakfiets. Ze hebben bewoners aangesproken en bij bewoners aangebeld om met hen in gesprek te gaan over hun leefplek. Met behulp van een grote afbeelding van de Leefplekmeter hebben zij bewoners gevraagd welke onderwerpen zij belangrijk vonden en waarom. De mensen die dat wilden zijn gefilmd tijdens deze gesprekken. Op die manier vormt het filmpje met reacties van bewoners uit de Schadewijk een aanvulling op deze rapportage.

6.1 Algemene input van volwassenen

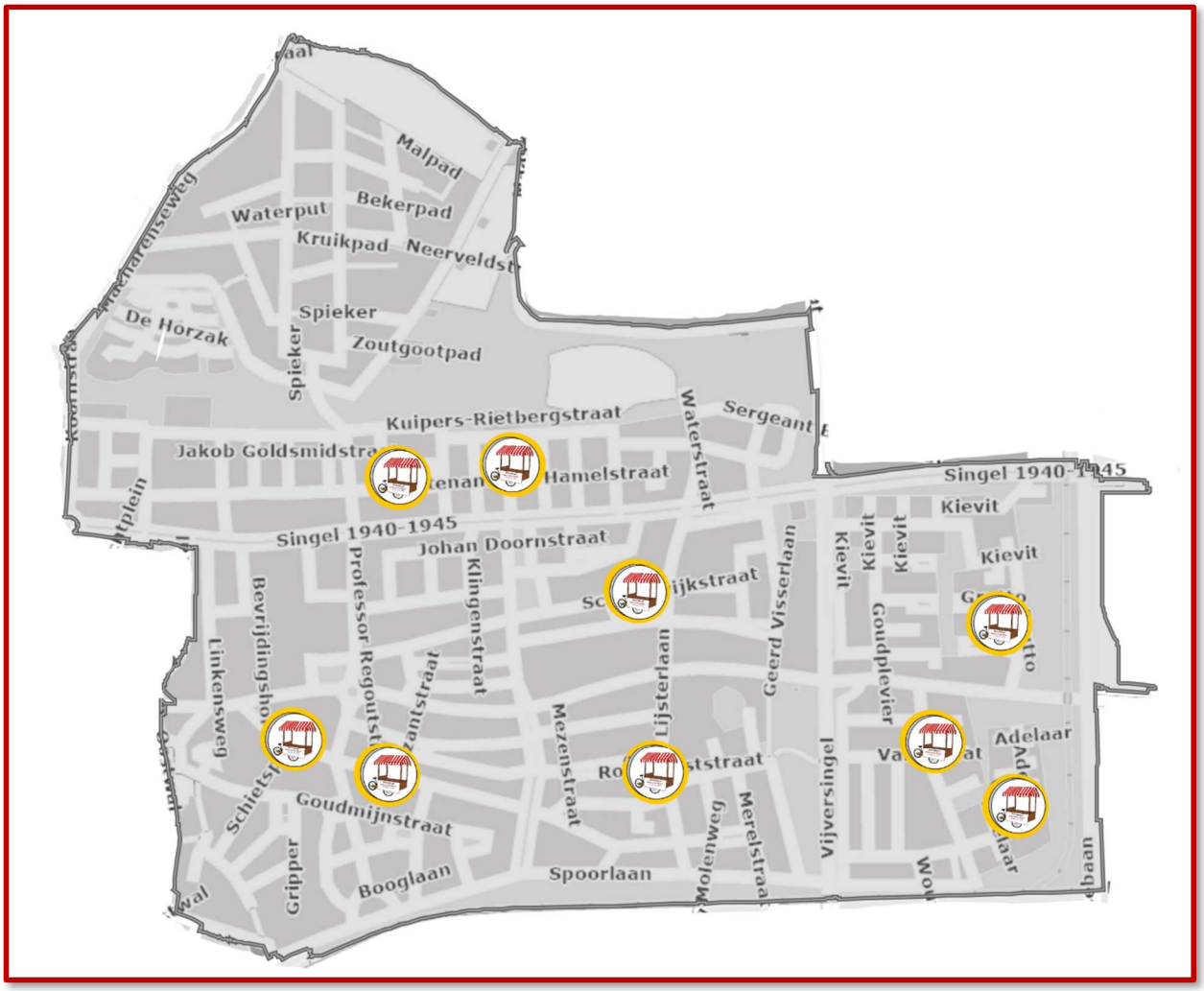
Uit de gesprekken op straat met de bakfiets zijn een aantal algemene ervaringen, beelden en meningen naar voren gekomen:

- Het valt mensen op dat het lastiger geworden is om contact met elkaar te krijgen. Mensen praten nauwelijks en worden snel boos. ‘Maar, zonder contacten met elkaar, krijg je niks opgelost.’
- Mensen vragen zich af hoe het met de Milieustraat zit: ‘Soms is het gratis, soms te duur voor hetgeen er gebracht wordt. 7,50 voor een kleedje? Net zo duur als een volle auto…’
- Er zijn steeds meer auto’s in de wijk en er is te weinig parkeerruimte. Dit komt ook doordat er meer gezinnen met volwassen kinderen en arbeidsmigranten een woning delen. Volwassen kinderen blijven langer thuis wonen omdat ze geen eigen woning kunnen vinden.
- Er wonen steeds meer mensen uit andere landen in de wijk. Men vindt het belangrijk dat de gemeente daar rekening mee houdt: ‘Deze mensen moeten beter geïnformeerd worden

hoe alles werkt. Uitzendbureaus die migranten inhuren zouden de medewerkers ook beter moeten informeren. Het is nu vooral een verdienmodel.'

6.2 Input op straatniveau

Naast de algemene ervaringen, beelden en meningen laten we hieronder zien op welke plekken in de wijk er gesprekken met de bakfiets zijn gevoerd over onderwerpen van de Leefplekmeter én welke punten er door bewoners van deze straten zijn genoemd specifiek over hun eigen leefplek. Dit geeft inzicht in de locatie-gebonden informatie van bewoners over de Schadewijk.

Straat	Ervaring, beelden en meningen van één of meer bewoners:
Landweerstraat/ -pleintje	- Mensen rijden hard over het kleine pleintje tot hun woning. Als ze hierop aangesproken worden dan snappen ze het wel, maar later doen ze het gewoon weer. 'Mensen hebben het niet door dat ze het doen.' - Er is voor de allerkleinsten geen speelvoorziening in de Roofvogelbuurt. Sommige kinderen gaan in de buurt iets bouwen of in de bomen klimmen. De beleving van elk kind is anders.

	- Kinderen zijn te klein om naar Cruyff Court of Weidevogelbuurt te gaan. ‘De stoplichten doen het vaak niet. Doen die het alleen onder schooltijd?’ - Veel van de ‘plakbomen’ zijn weggehaald, behalve 1, bij een invalidenparkeerplek. De auto van de bewoonster die deze parkeerplek gebruikt wordt hierdoor erg smerig en moet wekelijks gewassen worden. ‘Het lijkt erop dat er beslissingen worden genomen zonder dat mensen ter plekke komen kijken.’ - In het parkje tussen Landweerstraat-noord en Adelaar wordt veel lachgasafval gedumpt. Ook ander afval wordt geregeld gevonden. Kinderen komen ermee in aanraking.
Adelaar	- Door sommigen wordt de wijkbus gemist. Deze rijdt maar tot Anton Jurgenshuis als grens. Dat is vanuit de Roofvogelbuurt ver lopen voor mensen die minder mobiel zijn. Ook voorzieningen zoals winkels zijn iets te ver voor deze mensen
Grutto	- Er wordt te hard gereden op het plein door mensen die er niet wonen. - Er ligt zwerfafval in het park bij de Grutto. - Blij met veel groen in de wijk en dat het goed onderhouden wordt. - ‘Er is een gevoel van onveiligheid door ‘oostblokkers’. Ze worden brutaal als je ze aanspreekt of doen alsof ze je niet verstaan.’ Handhaving/politie rijdt te veel aan voorkant langs, achterzijde is minder zichtbaar en moet juist gecontroleerd worden. ‘Bewoners voelen zich geïntimideerd wanneer die gasten dan achter hun huis rondlopen.’
Gerrit van de veenplein/-straat	- Er wordt te hard gereden. ‘Dit zijn deels ‘file-mijders’ vanuit de Singel. Het zou goed zijn als het een 30-zone zou worden of een drempel in straat.’ - Bewoners rapen zelf afval op. Er ligt ook regelmatig afval in het parkje. Huisvuil wordt in een prullenbakje gepropt. ‘Voor de rest woon ik hier prettig!’ - Er wordt veel gedumpt in brandgang achter Luitenant van Hamelstraat. Er is ook veel hondenpoep. ‘Afval trekt afval aan.’ De groenvoorziening kan er door het afval nauwelijks bij. - Er is best veel sociale controle en er is genoeg verlichting. - ‘Met jongeren die chillen is niks mis mee.’
Jan de Rooijstraat	- Onderhoud groen blijft achterwege. In het park bij de Kuiper Rietberg licht veel afval. - Sommige bewoners hebben last van ratten. ‘Dat komt door mensen met rommel in de schuren enzo.’ - Een keer in de drie weken plastic afval ophalen is te weinig. ‘Sommigen moeten 15 zakken al die tijd bewaren of zelf met auto naar de milieustraat. Anderen gooien die in tuinen met als gevolg dat er ratten komen.’

	- Er wordt groen in de straat gemist. - De milieustraat te duur. - De brandgangen zijn slecht.
Schadewijkstraat	- We missen terugkoppeling van gemeente. - De straat verloedert. - 'De afvaldienst neemt rommel niet mee wat er niet in hoort, er valt zo nu en dan wat uit bij het legen van containers of als wagen wegrijdt. Wordt niet opgeruimd door medewerkers.' - 'Er zijn parkeerproblemen bij evenementen bij de moskee aan de Industrielaan.'
Teugenaarsstraat, deel met 2-richting-verkeer	- Vanuit het centrum is dit het eerste deel waar het parkeren gratis is. Mensen die werken in centrum of naar station gaan parkeren er. Ook in de avond is het erg druk met parkeren. - Voor parkeren zou gemarkeerde vakken het beste werken. Die zijn er nu niet. Wanneer random wordt geparkeerd kost dat ruimte. 'Wanneer een auto daar verkeerd staat, kan vuilniswagen er niet door. Ik heb daar diverse keren over moeten bellen.'
Teugenaarsstraat, tussen Berghemseweg en Burg. van den Elzenlaan	- Er mist een prullenbak voor hondenzakjes. Bijvoorbeeld bij Burg. van den Elzenlaan.
Roodborststraat	- Ondanks het beeld van buitenaf vinden mensen het hier prettig wonen. Er zijn twee versteende pleintjes die wel aandacht verdienen en er zijn te weinig parkeerplekken. Er wordt daarom in gras geparkeerd. - Er is veel sprake van dumpafval. Vooral mensen die andere taal spreken. 'Wanneer ik ze er op aanspreekt en uitleg geef, snappen ze het. Ze denken dat dat de manier is omdat het altijd wordt opgehaald.' Als er formulieren in verschillende talen komen, dan kunnen mensen beter begrijpen wat ze moeten doen. 'Ik wil die formulieren dan best zelf ronddelen in de straat.'

▪

7. Ervaring met de Leefplekmeter

7.1 Wat is onze ervaring?

De Leefplekmeter is op drie verschillende manieren afgenomen:

A. *Professionals van Brabant Wonen, ONS Welzijn en gemeente hebben gesprekken met volwassen bewoners gevoerd aan de hand van het boekje van de Leefplekmeter:* - De professionals hebben mensen benaderd en een afspraak gemaakt voor een gesprek. - Het boekje met 14 onderwerpen doorlopen kost best veel tijd. Zeker met bewoners die graag veel vertellen duurden deze gesprekken 1,5 tot 2 uur. - Het levert een hoop informatie op over de 14 onderwerpen. Dit zorgt voor een compleet beeld over het wonen en leven in de Schadewijk. Daarmee ontstaat er een soort 'foto van de wijk'. - Deze aanpak is arbeidsintensief. Dit zou je niet elk jaar hoeven te doen, maar het is logischer om dit te doen wanneer er nieuwe uitvoeringsacties geïnventariseerd moeten worden.
B. *Een ambtenaar en stagiaire van de gemeente hebben groepsgesprekken gevoerd met kinderen van de drie basisscholen aan de hand van de kindversie van de Leefplekmeter:* - De kinderen van groep 6, 7 en 8 zijn in groepjes met ons in gesprek gegaan. Ze waren erg openhartig. Ze konden goed vertellen wat ze fijn en leuk vinden in hun wijk, maar ook wat ze niet zo fijn vonden. - Het programma Schadewijk richt zich op het vergroten van de kansen voor de kinderen van de Schadewijk. Doordat we dezelfde onderwerpen besproken hebben als de volwassenen, hebben we een mooi tweede overzicht over alle onderwerpen vanuit de invalshoek van de kinderen.
C. *De filmmakers van 412 Media hebben mensen aangesproken op straat en hebben aangebeld bij mensen met de afbeelding van de Leefplekmeter en koffie en thee op de bakfiets:* - De filmmakers van 412 Media hebben mensen op straat aangesproken en hebben aangebeld. Mensen mochten daarbij zelf kiezen of ze wel of niet gefilmd wilden worden. Met de mensen die niet gefilmd wilde worden is wel een gesprek gevoerd en hun reacties staan ook in deze rapportage. - Het gesprek kostte minder tijd doordat mensen kozen over welk onderwerp of onderwerpen ze wat wilden zeggen. Daardoor hadden ze over de door hen gekozen onderwerpen een duidelijke mening. Het was opvallend dat veel mensen over dezelfde onderwerpen wat wilden zeggen (parkeren, verkeer, afval en groen). Dit zorgt voor een iets minder compleet beeld dan de interviews. - Het aanbellen bij bewoners zonder afspraak of het aanspreken van bewoners op straat werkte goed om een praatje aan te knopen. De Schadewijk leent zich er goed voor om op deze spontane manier het gesprek aan te knopen.

We voerden dus uitgebreide interviews, groepsgesprekken en gesprekken op straat in de wijk. De belangrijkste constatering is dat er bij degenen die de gesprekken gevoerd hebben vooral veel herkenning over en weer is over de uitkomsten van de gesprekken. Dus, ondanks de verschillende aanpakken, zijn vergelijkbare beelden, ervaringen en meningen gehoord in de gesprekken.

Daarnaast hebben we geconstateerd dat er met de verschillende manieren van uitvoering er een mooie aanvulling op elkaar is ontstaan:

- Het afnemen van de Leefplekmeter aan de hand van het boekje kost veel meer tijd dan het voeren van een straatgesprek. Beide aanpakken leveren verschillende inzichten op:
    - Het afnemen van de Leefplekmeter aan de hand van het boekje geeft informatie over alle 14 onderwerpen. Dit geeft veel input voor de gebiedsvisie en uitvoeringsagenda.
    - Het op straat bewoners aanspreken en hen vragen over welk onderwerp ze iets willen zeggen geeft veel inzicht in welke onderwerpen bewoners het belangrijkst vinden. (Op basis van de antwoorden vallen parkeer- en afvalproblematiek het meeste op.)
- De mensen die gesproken zijn, zijn op verschillende manieren benaderd. Hierdoor is er een diverse groep bewoners uit de wijk gesproken:
    - Voor het afnemen van de Leefplekmeter hebben professionals bewoners benaderd en zijn ze op afspraak naar bewoners thuis, in het wijkcentrum, het zorgbuurthuis en naar kinderen op school toe gegaan.
    - Voor het voeren van de straatgesprekken is Thijs Verhoeven met een bakfiets naar verschillende plekken in de wijk gegaan en heeft daar met mensen op straat gesproken en op de pekken waar hij kwam bij mensen aangebeld.

8. Conclusies

Met het afnemen van de Leefplekmeter hebben we een breed beeld gekregen van de ervaringen van bewoners in de Schadewijk. Ook de ideeën voor verbeteringen hebben we hiermee opgehaald. In de gesprekken stonden veertien thema's centraal en de vragen: Wat gaat goed? En: Wat kan beter? Hierover hebben we met een zo divers mogelijke groep mensen gesproken, van actieve wijkraadleden tot kinderen van de basisschool. In alle buurten zijn er meerdere mensen aan het woord geweest. Dat is de waarde van deze rapportage!

In dit hoofdstuk vatten we de belangrijkste inhoudelijke punten samen en geven we een beschouwing op wat er opgevallen is in de gesprekken.

Inhoudelijke conclusies

Mobiliteit – volwassenen
- De verlichting op doorgaande wegen is goed. In de wijken en parken missen bewoners voldoende verlichting om zich veilig te voelen. Bewoners maken zich zorgen over de toename van verkeer in hun wijk en de druk die dit brengt op de parkeergelegenheid. Er wordt ook vaak hard gereden in de wijk. Voor de verkeersveiligheid zijn er verbeterpunten zoals veiligere oversteekpunten en oplossingen voor de snelheid van e-bikes.
- Er zijn veel faciliteiten en voorzieningen op loop- of fietsafstand in de omgeving van de Schadewijk. Bewoners zijn hier positief over.
Mobiliteit – kinderen
- Er zijn genoeg stoepen/voetpaden en de fietsstraat wordt gewaardeerd. Wel missen kinderen een apart fietspad en meer parkeerplaatsen (afzetplaatsen) rond de scholen.
- Het is volgens kinderen druk met auto's als school begint/eindigt. Er wordt in de wijk hard gereden door auto's, fatbikes en e-bikes. Volgens hen maakt dit de verkeerssituatie rond de school en in de wijk voor de kinderen gevaarlijk.

Inrichting & Voorzieningen – volwassenen
- In/rondom de Schadewijk zijn verschillende parken/hondenuitlaatplaatsen waar bewoners gebruik van maken. Wel missen bewoners groen in de wijk. In meerdere buurten vinden bewoners de huizen en gebouwen onaantrekkelijk en verouderd. Ook staan er volgens hen veel vervallen en verlaten gebouwen.
- Bewoners geven aan dat ze fijn, met plezier en gezellig wonen. Wel is er behoefte aan meer ontmoetingsplekken op straat en zijn er weinig speelvoorzieningen voor de kinderen.
Inrichting & Voorzieningen – kinderen
- Enerzijds vinden de kinderen Schadewijk een gezellige wijk. Ze zijn hier graag en willen hier ook blijven wonen als er nieuwe huizen komen. Er zijn volgens hen nu niet genoeg huizen voor jonge mensen. Anderzijds ervaren kinderen soms onveiligheid op straat (bijv. door dronken mensen bij de Jumbo en schreeuwende mensen op straat).

- Kinderen kunnen goed de weg vinden in de wijk. Wel geven ze aan dat er oude en kapotte gebouwen in de wijk zijn. Er zijn speeltuinen, maar die zijn niet zo goed onderhouden en er ligt afval. Er is behoefte aan meer bomen in de wijk.

Mensen, Cultuur & Perceptie – volwassenen

- Enerzijds voelen bewoners zich thuis in de wijk. Buren staan voor elkaar klaar. Anderzijds hebben bewoners het gevoel dat de sfeer in de wijk verslechtert, dat er veel overlast is en dat de wijk geen goed imago heeft. Er zijn buiten en in het wijkcentrum ontmoetingsplekken, maar voor jongeren is er geen ontmoetingsplek.
- Sommige bewoners voelen zich veilig in en rondom de eigen leefplek (bijv. door goede straatverlichting, voldoende politie/handhaving). Anderen hebben een onveilig gevoel in de wijk en gaan ’s avonds niet alleen de straat op (bijv. door het verkeer, criminaliteit, veel camera's/rolluiken in de wijk dragen bij aan een onveilig gevoel).

Mensen, Cultuur & Perceptie - kinderen

- Kinderen geven aan dat ze veel vrienden in de buurt hebben. Er is goed contact met de buren, ze helpen elkaar en letten op de kinderen. Enkele kinderen geven aan dat de buren ook de huissleutel hebben voor als ze zelf de sleutel vergeten zijn. Ze voelen zich thuis in de wijk.
- Kinderen voelen zich veilig op school, maar dit is buiten op straat niet altijd zo. Het Cruijffcourt is volgens de kinderen geen fijne plek vanwege pesterijen door jongeren. Kinderen geven aan dat er vaak politie in de straat is vanwege ruzie/criminaliteit. De wijk is daardoor dan slecht in het nieuws.

Onderhoud & Eigenaarschap – volwassenen

- Er is zwerfaval en hondenpoep op straat. De voorzieningen voor afvalverwerking zijn goed, maar het afval zou vaker mogen worden opgehaald. Bij een melding over afval reageert de gemeente snel.
- Informatie wordt gegeven vanuit de gemeente, maar komt soms bij mensen niet aan (bijv. door taalbarrière). Bewoners geven aan dat ze de gelegenheid hebben om mee te praten, maar dat ze de indruk hebben dat er met hun ideeën weinig gedaan wordt. Er is behoefte aan terugkoppeling. De meeste bewoners weten organisaties zoals ONS Welzijn/Brabant Wonen en het inloopspreekuur goed te vinden.

Onderhoud & Eigenaarschap - kinderen

- De kinderen kunnen meepraten en dingen aangeven op school, of naar het gemeentehuis om ideeën te delen. Volgens de kinderen bepalen de volwassenen uiteindelijk wel alles en horen ze niet terug wat er met hun ideeën is gedaan.
- Er is veel afval en hondenpoep op straat en in de speeltuinen. Er zijn genoeg prullenbakken maar die worden vaak kapot gemaakt. Mensen doen zelf soms wat aan het zwerfafval, sommige kinderen gaan bijvoorbeeld met een afvalprikker door de straat.

Beschouwing van de gesprekken

Er viel aan aantal dingen op:

- Veel mensen wilden graag in gesprek gaan. De zorg van professionals was vooraf dat mensen vonden dat ze al zo vaak gevraagd waren om hun mening te geven. Maar, dat bleek niet zo te zijn. Wel geven bewoners aan dat ze het belangrijk vinden om terug te horen wat er met hun input gedaan is.
- Inwoners noemden over bepaalde onderwerpen (zoals veiligheid en wonen) tegeleijkertijd positieve en negatieve punten. Bijvoorbeeld door te benoemen dat ze fijn woonden in de Schadewijk, maar zich er wel vaak onveilig voelden.
- Veel bewoners benoemen dat de wijk geen goed imago heeft, terwijl ze zelf erg graag in de wijk wonen. Bewoners willen graag een positief verhaal over hun wijk vertellen. Dit lijkt ook belangrijk te zijn om mee te nemen in de verdere wijkontwikkelingen.
- De bewoners geven aan zich sterk geworteld te voelen in de wijk. Bijvoorbeeld door sociale banden, de identiteit van de wijk of de lange woongeschiedenis in de wijk.

Ideeën

Naast de vraag welke goede punten en verbeterpunten mensen zien in hun leefplek, is ook gevraagd welke concrete ideeën ze hebben om hun leefplek te verbeteren. Deze ideeën staan in de inhoudelijke hoofstukken 2 t/m 5. Bij het maken van de uitvoeringsagenda van de gebiedsvisie gaan we zoveel mogelijk van deze ideeën gebruiken. Bij een aantal van deze ideeën hebben mensen aangegeven wat ze daar zelf of samen in zouden kunnen doen. Daarmee hebben ook goede ideeën gekregen om de participatie in de wijk te verbeteren.

Het vervolg

De opbrengst van de Leekmeter gaan we gebruiken om de concept-Gebiedsvisie Schadewijk verder af te maken. Ook zullen we de concrete ideeën zoveel mogelijk proberen te verwerken in de Uitvoeringsagenda Schadewijk. Tot slot geeft het ons een mooie basis om verder met inwoners in gesprek te gaan over hun leefplek. Daarnaast kan deze opbrengst gebruikt worden als input voor andere sociaal-ruimtelijke ontwikkelingen zoals de aanpak van gezondheidsverschillen vanuit het het GALA programma.

Wij zijn de bewoners en kinderen die met ons gesproken hebben dankbaar voor hun tijd en openhartigheid. De bewoners en kinderen hebben allebei aangegeven dat ze het jammer vinden dat ze eigenlijk nooit iets terug horen over wat er met hun opmerkingen gedaan wordt. Wij gaan alle bewoners en kinderen die mee gedaan hebben een persoonlijk bericht sturen waarin we hen vertellen hoe we hun informatie gaan gebruiken. Daarnaast zullen we deze rapportage op de Schadewijk-oss.nl website zetten. En tot slot hebben de filmmakers van 412 media op ons verzoek een filmpje gemaakt van een aantal inwoners. Op die manier hebben we een mooie samenvatting van de leefplekmeter via een filmpje dat voor alle inwoners van de Schadewijk te bekijken is.